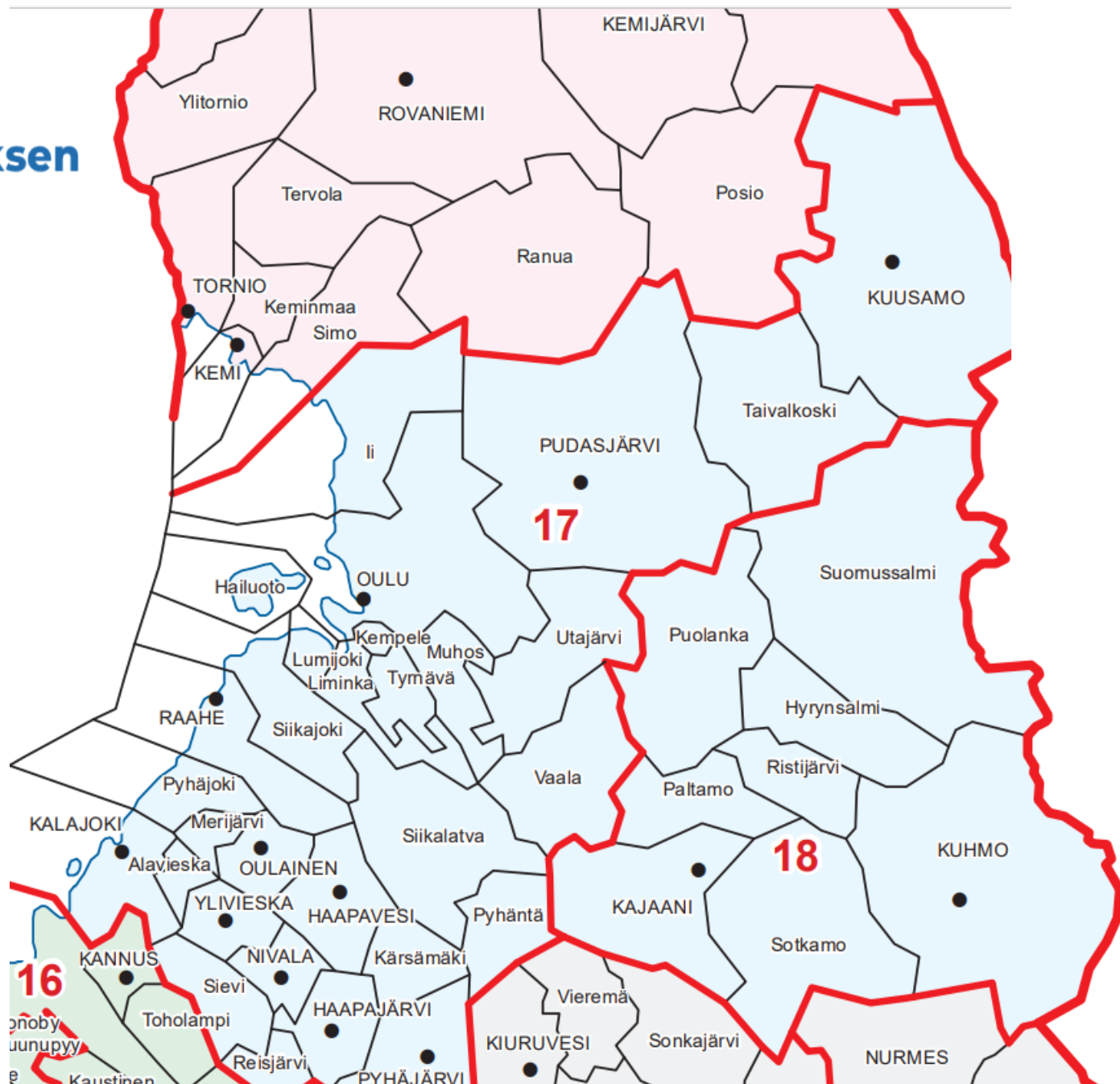
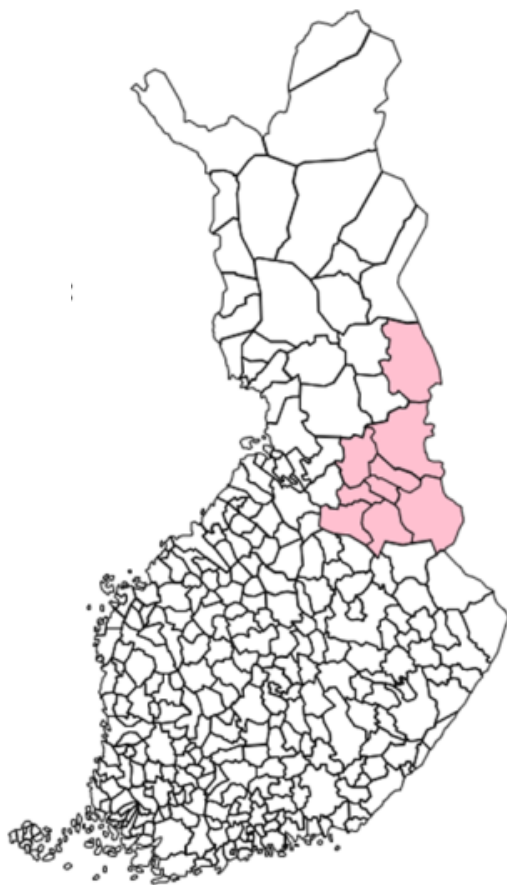

Kajaanin kaupunki

**Työ- ja
elinkeinoministeriön
TE24-uudistuksen
aluekeskustelu
Kainuu/Koillismaa
27.4.2023**

Kainuun ja Koillismaan TE24 uudistuksen valmistelu

Työllisyyden kuntakokeilun hyödyntäminen TE 24 -uudistuksen valmistelussa

- Kainuun työllisyyden kuntakokeilu sijoittuu valtakunnalliseen kärkipäähän kaikilla työllisyyden kuntakokeilun mittareilla. Kuntakokeilussa on ollut mukana Puolankaa lukuunottamatta kaikki Kainuun kunnat.
- Vuonna 2022 Kainuun kuntakokeilussa työllistymissuunnitelma tehtiin keskimäärin 97 prosentille työttömistä työnhakijoista ennen työttömyyden ylittymistä yhdellä kuukaudella, mikä oli valtakunnan paras tulos. Aktivointiaste oli keskimäärin 40,5 prosenttia, mikä oli kolmanneksi paras tulos kuntakokeilujen vertailussa. Parhaiten kaikista kuntakokeilualueista Kainuu pärjasi myös, kun katsotaan kolme kuukautta ja kuusi kuukautta ylittävien työttömyyksien osuutta kolme kuukautta ja kuusi kuukautta aikaisemmin alkaneista työttömyyksistä (virta yli 3 kk työttömyyteen ja virta yli 6 kk työttömyyteen). Kainuu pärjasi erinomaisesti myös käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräisen keston vertailussa. (Lähde: TEM Työnvälitystilasto)

Työllisyyden kuntakokeilun hyödyntäminen TE 24 -uudistuksen valmistelussa

- Kokeilun aikana hyväksi havaittuja toimenpiteitä ja käytänteitä jatketaan TE 24 -uudistuksen valmistelussa ja esimerkiksi työllisyysohjaajien tehtävänkuvaa ja asiakasprosesseja henkilöasiakaspalvelussa kehitetään jatkuvasti.
- Kuntien välinen yhteistyö, työnjako ja toisten osaamisen hyödyntäminen jatkuu myös TE 24 -uudistuksen myötä työllisyyden edistämiseksi koko alueella.
- Kuntakokeilujen seuranta on tehty tiiviissä yhteistyössä Kainuun TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa. Seuranta ja arviointia tehdään kunnittain ja yhteisesti Kainuun työllisyyden kuntakokeilussa. Valtionhallinnon ja kuntatoimijoiden välinen yhteistyö työllisyyspalveluissa on ollut erityisen sujuvaa.
- Pitkien välimatkojen maakunnassa osa työ- ja elinkeinopalveluista on kuntakokeilun myötä tuotu lähipalveluiksi jalkautuvalla ja valmentavalla työotteella kuntiin. Tämä on tuottanut hyvää tulosta. Lisäksi maakunnassa on kehitetty työnhakijoiden osaamista kuntien yhteisellä opinnollistamisen hankkeella.

Järjestämisvastuu/työllisyysalue

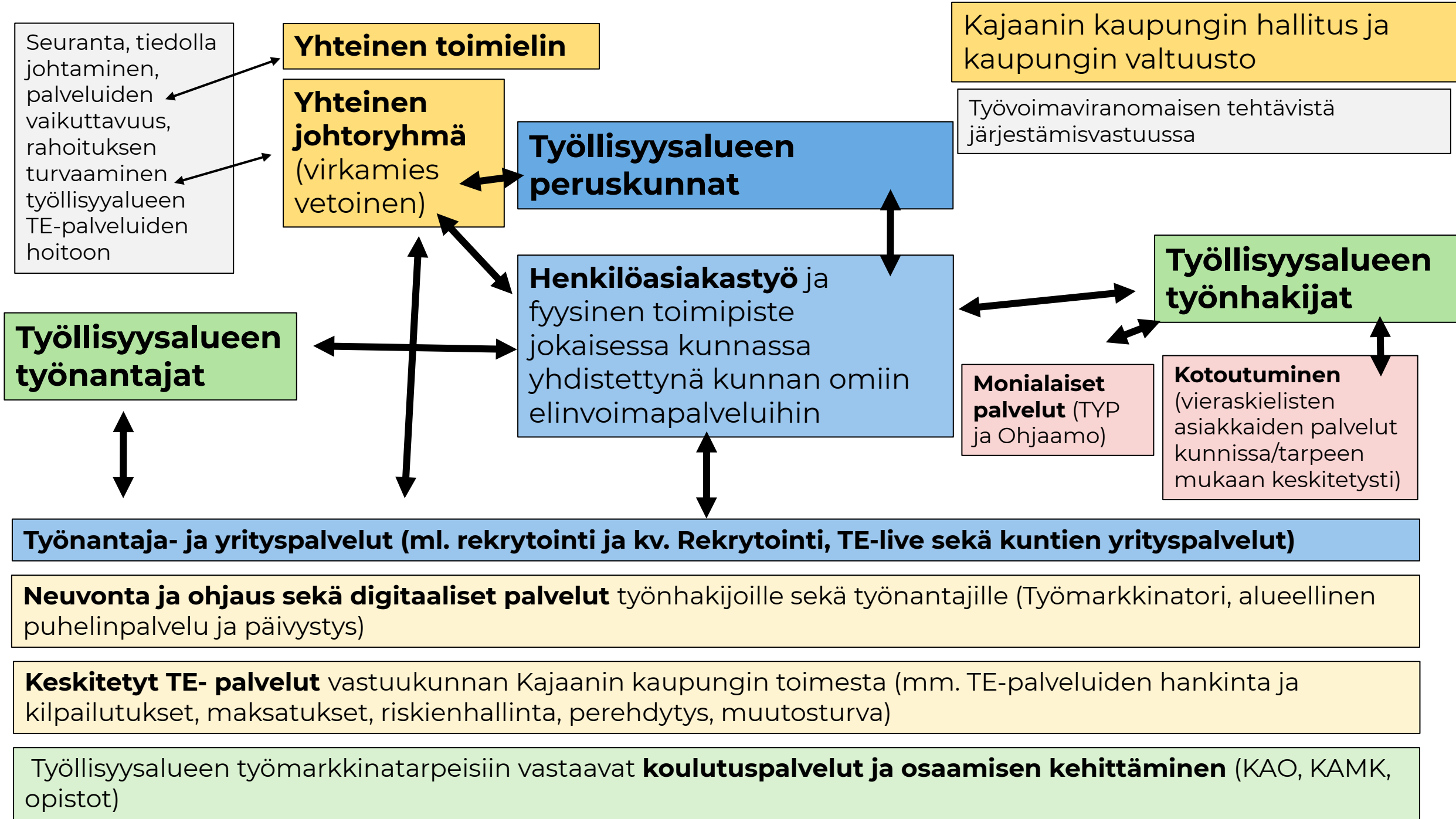
Järjestämisvastuun toteuttaminen tapahtuu Kuntalain 8 § **vastuukuntamallilla** ja Kajaanin kaupunki toimii vastuukuntana työvoimaviranomaisena.

Palvelujen järjestämisestä on tekeillä alustava aiesopimus, joka lähtee kuntien toimielimiin käsiteltäväksi huhti-toukokuun aikana. Aiesopimuksen allekirjoittavat kunnat tulevat muodostamaan uuden tulevan työllisyysalueen.

Nykyiset toimitilat Kajaanissa säilytetään ja toimipisteet henkilöasiakaspalvelulle ovat jokaisessa kunnassa sen mukaisesti mitä kunnat itse päättävät. TE-palveluiden viranomaistehtäviä hoidetaan kaikissa kunnissa.

Mukana tämän hetkisissä neuvotteluissa ovat Kainuun kaikki kunnat Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi sekä Hyrynsalmi. Lisäksi neuvotteluissa mukana Kuusamo, Taivalkoski, Pudasjärvi ja mahdollisesti myös Posio. Näiden kuntien osalta on muitakin neuvotteluja/vaihtoehtoja esillä.

Aiesopimuksessa sovitaan

- **Vastuukunta ja kunnat, jotka muodostavat uuden työllisyysalueen** (aiesopimuksen allekirjoittaneet kunnat sitoutuvat tekemään työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskeva lainsäädännön sekä kuntalain 8 § vastuukuntamallin mukaisen **yhteistyösopimuksen** 13.10.2023 mennessä.)
- TE-toimistosta siirtyvä henkilöstö (**henkilöasiakaspalvelu/työnvälitys**) on työllisyysalueen kunkin peruskunnan oman työnjohdon alla. Työllisyysalueen peruskuntien oma työllisyyspalveluhenkilöstö on myös virka-/työsuhteessa työllisyysalueen peruskuntiin ja niiden työnjohdon alla. Tästä huolimatta sijaistamisesta sovitaan yli kuntarajojen, kuin myös tiettyjen tehtävien keskittämisestä. **Mikäli vain mahdollista, niin henkilöasiakaspalvelun siirtyvää henkilöstöä siirretään kunkin peruskunnan alle virka-/työsuhteeseen ja sijaistaminen hoidetaan silti tarvittaessa yli kuntarajojen. (selviää valmistelun edetessä onko mahdollista)**
- Pienten kuntien organisoitumisen osalta toimiva ratkaisu voisi olla, että yksi kunta toimii työnjohdollisessa roolissa ja huolehtii lähipalvelujen toteutuksesta näiden kuntien osalta (Esimerkiksi Paltamo, Hyrynsalmi, Ristijärvi, Puolanka) Tästä sovitaan erikseen yhteistyösopimuksessa.
- Henkilöasiakaspalvelun henkilöstön jakautumisperusteet työnhakija asiakkaiden määrällä sovitaan tarkemmin yhteistyösopimuksessa. (**Työnantaja- ja yrityspuolen siirtyvä henkilöstö ja palvelut suunnitellaan erikseen kuntien yrityspalveluiden kanssa** (ml. rekrytointi ja kv.rekrytointi)

Aiesopimuksessa sovitaan

- **Kuntien valtionosuuden kohdentaminen palveluiden tuottamiseen sekä muihin toimintamenoihin (tilat, henkilöstökulut jne.)**
- Jokainen kunta vastaa itse omista tiloista, tilavuokrista ja kuluista toimitiloihin liittyen. Kajaanissa säilytetään virastotalon tilat.
- Henkilöstökulut kunnan omien työntekijöiden osalta menee kunkin kunnan omasta budjetista ja siirtyvien osalta vastuukunnan budjetista (henkilöstökulut TE-toimistosta siirtyvien osalta riippuu toki myös siitä, onko henkilöstö vastuukunnan alla vai kuntien omana henkilöstönä)
- **Kajaanin kaupunki sitoutuu työvoimaviranomaiseksi tullessaan siirtämään työllisyysalueen muille kunnille sopimus pohjaisesti suurimman lain mahdollistaman määrän toimivaltaa työllisyysasioissa.**
- Työllisyysalueen kunnat sitoutuvat kohdentamaan valtionosuuden lisäyksenä kunnille vuodesta 2025 alkaen tulevan TE-palvelujen rahoitusosuuden **mahdollisimman täysimääräisesti** työllisyysalueen TE-palvelujen ylläpitämiseen ja kehittämiseen uudistuksen **rahoituksen kaksivuotisen siirtymäkauden ajan.**

Aiesopimuksessa sovitaan

Yhteistyötahot ja muodot

- **TE-palveluiden hankinnat ja kilpailutukset ehdotetaan tehtäväksi Kajaanin kaupungin hankintayksikön alta.** Perustetaan yhteinen työllisyyspalveluiden hankintayksikkö yhteistyössä kaikkien työllisyysalueen kuntien kanssa. Elyltä siirtyvä hankintapuolen henkilöstö ehdotetaan siirrettäväksi Kajaanin kaupungin hankintayksikön työnjohdon alle.

Kotokoulutus ja kotopalvelut

- Työvoimaviranomaisena tehtäviä kotopalveluja voidaan hoitaa keskitetysti tai jokaisen kunnan omana palveluna. Kotokoulutusta voidaan hankkia yhteisesti tai kunta voi tuottaa kotokoulutuksia paikallisesti omana toimintana.

Starttirahapäätökset

- Starttirahan valmistelut ja päätökset voidaan keskittää tai hoitaa kuntien omana palveluna. Starttirahan valmistelu voi olla kuntien työnantaja- ja yrityspalveluiden sekä eri kuntien yritysneuvojien vastuulla, vaikka itse päätöksen teko olisikin yhden kunnan vastuulla.

Aiesopimuksessa sovitaan

Palkkatukipäätökset

Palkkatukien valmistelussa ja päätöksen teossa kunnissa henkilöasiakastyötä tekevä henkilöstö valmistelee sekä päättää palkkatuen myöntämisestä yli kuntarajojen.

AmmatINVALinnan ohjaus hoidetaan

Tehtävä hoidetaan keskitetysti ja mahdollisesti ostopalveluita käyttäen (yhteinen psykologiresurssi on käytettävissä koko alueella).

Tieto, neuvonta ja ohjauspalvelut

Yhteinen keskitetysti toimiva puhelinpalvelu, joka hoitaa lausuntopyyntöjen välittämistä ja yhteydenottojen välittämistä sekä muuta asiakkaiden ohjausta puhelimitse että verkossa.

Aiesopimuksessa sovitaan

Työnantajien keskitetyt palvelut

Hoidetaan koko alueen osalta keskitetysti työnantaja- ja yrityspalvelun henkilöstön toimesta. (ns. puhelinrinki avoimien työpaikkojen vastaanottamiseen ja työnantajien palveluihin)

Koulutus ja osaamisen jatkuva kehittäminen

Toimitaan **yhteistyössä** koulutuksen järjestäjien (mm. KAO ja KAMK sekä kuntien opistot) ja kuntien elinvoimapalveluiden kanssa. Jo hyväksi havaitut käytännöt huomioiden (mm. Taitotehtaan malli Kuhmossa; mallissa on kehitetty mahdollisuus ammatillisten perustutkintojen suorittamiseen ilman ammatillisen oppilaitoksen toimipistettä paikkakunnalla ja Kuusamossa Kampus-mallin kehittäminen). Tarve jalkautuvalla ohjauksella on koettu tarpeen työnhakija-asiakkaille ja mahdollisesti myös yhteisille työntekijöille oppilaitosten ja työllisyyspalveluiden kanssa.

Aiesopimuksessa sovitaan

TE-palveluiden maksatustehtävät vastuukunnalla.

Tähän siirtyvä henkilöstö KEHA-keskuksesta siirtyy vastuukunnalle talouspalveluihin. Henkilötyövuosimäärät eivät ole vielä selvillä. Selvitetään myös ostopalveluiden käyttöä.

Riskienhallinta

Riskienhallintaa ja riskienhallintasuunnitelma tehdään yhteistyössä kuntien ja Kajaanin kaupungin riskienhallintakoordinaattorin kanssa.

Seuranta ja tiedolla johtaminen keskitetysti koko alueelta työnjohdollisten esihenkilöiden tiedolla johtamisen tueksi

Tähän on olemassa resurssia jo Kainuun ELY-keskuksessa, mutta emme vielä tiedä varmaksi siirtyneekö resurssi uudistuksessa. Joka tapauksessa vaikuttavuuden arviointi on tärkeätä palveluiden ja etenkin ostopalveluiden osalta, joten tulemme jatkossakin tarvitsemaan faktaa TE-palveluiden suunnittelun ja johtamisen tueksi.

Aiesopimuksessa sovitaan

Perehdytys

Työllisyyspalveluille laaditaan yhteinen perehdytysohjelma ja suunnitelma henkilöasiakaspalveluun. Perehdytys hoidetaan kunnissa paikan päällä sekä keskitetysti nimettyjen perehdyttäjien kanssa.

Arkistointi, kirjaamo, vakuutukset

Tehtäviä voidaan viranomaistehtävinä siirtää kunnille tai keskittää vastuukunnalle, ihan miten halutaan yhteistyösopimuksessa sopia. Sovitaan näistä tarkemmin yhteistyösopimuksessa.

Oikaisuvaatimukset ja muutoksenhaku

Pitkälti oikaisuvaatimusten käsittely ja muutoksenhaku on henkilöasiakaspalvelussa kunnissa tehtävää viranomaistyötä. Ylipäätään oikaisuvaatimuksia tulee todella harvakseltaan, koska harvassa lain kohdassa henkilöasiakas voi vaatia oikaisua tai siitä voi ylipäätään valittaa. (Laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista) myöskään työ- ja elinkeinotoimiston 6 luvun 7 §:n perusteella antamaan työvoimapoliittiseen lausuntoon työttömyysetuutta koskevan oikeuden lakkaamisesta ei saa vaatia oikaisua eikä siitä saa valittaa. Muutoksenhausta Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan työvoimapoliittisen lausunnon perusteella antamaan päätökseen säädetään työttömyysturvalaissa.

Aiesopimuksessa sovitaan

TE-live palvelu

TE-liven fyysisen studion sijainti on Kajaanissa ja tehtävä yhteistyö **koko alueen** työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamiseksi. TE-live toimii osana työnantaja- ja rekrytointipalveluita.

Hankeyhteistyö ja hankeverkosto

Hankkeiden koordinointi voidaan hoitaa keskitetysti tai yhteistyössä (nyt jo Kainuussa käytössä KAMK:n kuntapalvelu, joka hallinnoi hankkeita). Tavoitteena on hankeyhteistyön kehittäminen koko alueella ja yli maakuntarajojen.

Hankinnoilla työllistämisen malli

Kajaanin kaupungilla käytössä hankinnoilla työllistämisen ehto jo osaltaan kaikissa kilpailutuksissa. Voidaan harkita hankinnoilla työllistämisen ehdon käyttämistä myös edellä mainituissa yhteishankinnoissa.

Aiesopimuksessa sovitaan

Työllistymisen monialaisesta edistämisestä (entinen Kainuun TYP sopimus sekä Ohjaamo toiminnasta sopiminen koko alueella)

Monialaiset palvelut hoidetaan kunnissa (kaikki tekee kaikkea periaatteella). Ohjaamoja on Kajaanissa ja Kuusamossa. TYP-johtajan ja Ohjaamokoordinaattorin tehtävänkuvat voisi mahdollisesti yhdistää, mikäli sille ei ilmene estettä.

TYP lakia uudistetaan TE24 –uudistuksen kanssa samalla (Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023))

TYPin määrälliset kriteerit työttömyyden kestosta poistuu, ohjaaminen monialaisiin palveluihin perustuu asiakkaan palvelutarpeeseen ja näin ollen asiakas saa tarvitsemat monialaiset palvelut aiemmin, kuin aikaisemmin. Kunnan on edelleen kuuluttava johonkin TYP-alueeseen ja kunnat nimeävät TYP-johtajan sekä edustajat TYPin johtoryhmään. Kainuussa kuntakokeilun aikana tämä TYPin johtoryhmä on yhdistettynä työvaliokuntaan (operatiivisen tason johtamiseen tarkoitettu työryhmä).

Aiesopimuksessa sovitaan

Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen

- Työnantaja- ja yrityspuolen palvelut ja rekrytointia tehdään yhteistyössä työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistämiseksi. Tämä kytkeytyy kuntien omiin ja yhteisiin elinvoimaa edistäviin tehtäviin, kuten matkailuun ja markkinointiin.
- Työvoiman liikkuvuuden ja työpaikkojen kohtaannon edistämisen osalta työnvälitystä tehdään yli kuntarajojen.

Varautuminen rakennemuutostilanteisiin

- Muutosturva on lakisääteinen ja Kainuussa on ennakoiva muutosturva hanke ollut käynnissä. Nämä tehtävät henkilöityvät vahvasti nyt jo olemassa olevaan osaajaan. Riskienhallinta on osana tietenkin varautumista ja tässä konkreettisena apuna Kajaanin kaupungin riskienhallintakoordinaattori. Kaupunkien ja kuntien yritysneuvojat on otettava mukaan muutosturvaprosessiin paikallisesti.

Aiesopimuksessa sovitaan

Toimielimen perustaminen

Perustetaan yhteistä työllisyysaluetta varten yhteinen toimielin, joka toimii työllisyysalueen vastuukunnassa. Työllisyysalueen toimielimen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri valitaan vuorotellen työllisyysalueen eri jäsenkuntien edustajista (ns. rotaatioperiaatetta käyttäen), niin että puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin tehtävä täytetään uudelleen vuoden välein.

Menettelyn tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien työllisyysalueen kuntien mahdollisimman tasavertainen osallistuminen toimielimen toimintaan. Toimielin muodostetaan siten että, ehdotonta enemmistöä toimielimessä ei ole millään kunnalla. Työllisyysalueen kunnat nimeävät edustajansa toimielimeen.

Kajaanin kaupungin hallituksella ei ole otto-oikeutta toimielimen päätöksiin. Toimielin seuraa ja ohjaa työllisyysalueen toimintaa, palveluiden vaikuttavuutta ja työllisyyden edistämistä. Operatiivisen toiminnan johtamisesta vastaa johtoryhmä, jonka edustajat kunnat valitsevat itse.

Kiitos!

Milla Tikkanen

Työllisyyspäällikkö | The Head of Employment Services

Työllisyyspalvelut | Employment Service

Kajaanin kaupunki | City of Kajaani

Kalliokatu 4, 3 krs, 87100 Kajaani, Finland

milla.tikkanen@kajaani.fi

p. +358 44 421 4049

